

Шевчук Т.І., Васенко Т.Б., Мусатова К.В., Спрут О.В.

Значення міждисциплінарної інтеграції при викладанні медичної біології

В умовах розширення теоретичної бази та накопичення великої кількості емпіричного матеріалу виникає потреба диференціації наукових знань і, відповідно, поява нових дисциплін. З'являється протиріччя між великим обсягом знань, які необхідно опанувати студентам під час навчання в медичному університеті, і обмеженим часовим проміжком навчального процесу. Водночас на сучасному етапі науково-технічного розвитку спостерігається взаємопроникнення наук одна в одну, утворення взаємозв'язків, об'єднання певних елементів в одне ціле. Жодна дисципліна окремо не може сформувати у майбутнього лікаря клінічного мислення та професійної компетентності. Лише інтеграція навчального процесу у вищій медичній школі дозволить побудувати логічні зв'язки, узагальнити навчання та зберегти практичну цілісність навчальної дисципліни. Основними видами інтеграції є міжнаукова, міждисциплінарна і внутрішньодисциплінарна.

Одним із сучасних підходів до удосконалення системи вищої медичної освіти є впровадження ідей міждисциплінарної інтеграції, яка передбачає дослідження певної проблеми на рівні різних навчальних предметів, тобто при вивченні певної теми необхідно активізувати раніше засвоєні знання та вміння з урахуванням інтересів наступних дисциплін. Дисципліну «Медична біологія» студенти починають вивчати вже на першому курсі, тому на даному етапі студенти повинні згадати знання, отримані в школі, і використати їх як базу при вивченні схожих тем з медичної біології у медичному університеті. Навчальна дисципліна «Медична біологія» має тісні міжпредметні зв'язки з різними дисциплінами, які вивчаються студентами на різних курсах. Так, при вивченні цитології, біології індивідуального розвитку прослідковується зв'язок з гістологією та ембріологією; при опрацюванні тем з розділів «Закономірності спадковості та мінливості» і «Спадкові хвороби» відмічається інтеграція з такими дисциплінами як «Медична генетика», «Акушерство та гінекологія»,

«Педіатрія», «Дитяча хірургія»; розділ «Медична паразитологія» тісно пов'язаний з такими клінічними дисциплінами як «Інфекційні хвороби», «Тропічна медицина», «Епідеміологія» та «Мікробіологія».

Внутрішньопредметна інтеграція передбачає зв'язок теми, що вивчається, з попередніми і наступними темами даної дисципліни, що дозволяє значно розширити та варіювати зміст навчання, а також сформуванню у студентів цілісне сприйняття предмету.

Інтегроване навчання передбачає системний аналіз навчальної інформації, творчий підхід до її засвоєння, спонукає до самостійного вирішення певної проблеми, формує навички самоосвіти, вчить висловлювати і відстоювати свою думку, дозволяє виробити і закріпити у студентів, як майбутніх лікарів, навички застосування набутих знань у практичній медицині, розвиває професійно-творче мислення та сприяє створенню у студентів цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність.

Застосування таких методичних прийомів, як міжпредметна і внутрішньопредметна інтеграція в навчальному процесі підготовки майбутнього практичного лікаря дозволяють підняти його на якісно новий рівень клінічного мислення, здатного системно, мультифакторно, комплексно вирішувати задачі лікарської практики на діагностичному та лікувальному рівні на основі широкого інтегрування даних різноманітних розділів та дисциплін.

Таким чином, міжпредметна інтеграція є важливою складовою частиною навчального процесу на кафедрі медичної біології, оскільки відображає причинно-наслідкові зв'язки між певними розділами всередині предмету та між різними дисциплінами, а також дозволяє студенту зрозуміти значущість предмету в системі медичної освіти та сформуванню цілісності знань.